

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 18 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniška ulica št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 92.

V Ljubljani, v petek 24. aprila 1885.

Letnik XIII.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

(Dalje.)

O zemljiškem dolgu.

Zemljiško zadolževanje je škodljivo in neumno.

Kako rodovitno je zemljišče ob potoku ali reki, ako se voda prav napeljuje in rabi. Ali kako velika je škoda, ako voda svojo strugo zapusti, ter se kot povodenj razlije po rodovitnem zemljišču; prst zgine in pokaže se prod. Voda, kakor vsaka stvar je koristna, ako jo le človek prav rabi. Voda je močna in lahko zemljišče vniči ali človek je še močnejši. Bog je dal človeku um in ga postavil gospodarja vsi natori. Človek more s svojim umom in svojo pridnostjo ukazovati vodi, da ne prestopa bregov. Ako strugo trebi in jezove napravlja, mu bo voda le koristila.

Ako bi pa roke križem držal in mislil, naj se zgodi volja božja, bi bila to turška vera. Človek mora sam vse storiti, kar je v njegovi moči in blagoslov božji mu ne bo odšel. Pomagaj si sam in pomagal ti bo Bog. Sramotno je za človeka, ako se po njegovi nemarnosti koristna voda spremeni v pogubno povodenj.

Kakor voda, tako je tudi denar ali kapital zemljišču koristen in sicer kakor voda, le tačas koristen, ako se dobro napeljuje in rabi. Ako pa kapital svojo mejo prekorači s tem, da se na zemljišče dolg napravlja, je pa ravno tako škodljiv kakor povodenj. In o tej denarni povodnji ali o zemljiškem zadolženju hočemo zdaj govoriti.

Videli smo, da ima kmet zatagadel toliko manjše dohodke in toliko večje stroške, ker se more in mora zadolževati. Rekli smo, da je pravica, da sme kmet na svoje zemljišče dolg delati, najškodljivša pravica. Zdaj pa še pristavimo, da to ni samo najškodljivša, ampak tudi najneumniša pravica. Pri starih paganih (nevernikih) je smel mož sebe, svojo ženo in svoje otroke prodati v sužnjost. Kaj ne, da je imel mož veliko svobodo, kakor bi mi zdaj rekli

in veliko pravico. Ali pa dobite kterege pravega kristijana, kteremu bi se ta pravica ne zdela najneumniša, najostudniša.

Mož je sicer res gospodar sebi, svoji ženi in svojim otrokom ali vendar ne sme s seboj in svojo družino ravnati, kakor bi se mu ljubilo, ne sme ni sebi, ni svoji družini škodovati, ampak ravnati se mora po božji volji, skrbeti mora za-se in za družino. Kdor temu pritrdi, mora tudi pritrditi, da kmet na svoje zemljišče ne sme dolga delati.

Se li zadolžen kmet kaj razloči od sužnjega? Prav nič. Svoje pridelke mora ob novini ali pa še celó, kakor se godi sem ter tje po svetu, pred novino prodati in potem mora celo leto z družino stradati in za upnike delati. To je novo suženjstvo, ki je staremu podobno kakor jajce jajcu, le da je bilo pri starem nekaj manj prostosti, pri novem pa precej manj jedi. Kakor namreč vsak gospodar vé, da dela v svojo korist, ako daje živini dobro zabanje, tako se je tudi pri starih paganih sužnjem dajala tečna hrana, da so se trdni in sposobni za delo ohranili.

Ko bi se pri nas staro suženjstvo zopet uvelo, bi se li kdo za sužnja prodal? Jaz mislim, da bi še prodaje ne bilo treba, ampak zadolženi in z gruntov prepodeni kmetje bi v suženjstvo zastonj drli, mislé si, bomo imeli vsaj živež, ki ga zdaj pogrešamo. Tako smo napredovali, odkar smo Boga zapustili.

Kakor človek ne sme s svojo ženo in s svojimi otroci počenjati, kar bi hotel, tako tudi ne sme s svojim zemljiščem. Bog je prvi in najvišji gospodar, on hoče, da se od zemljišča živi družina in narod, ne pa, da bi si posamezni iz zemljišča dobiček vlekli ter pregrešnemu mamonu služili. Kmet, ki se zadolži, škoduje najprej svojemu zemljišču; žito prodaja ob novini, seno na travniku, tele v kravi; ko pride božič, je že treba žita kupovati, ker ni živine, ni gnoja in ni pridelka, gojzd kaže pa rebra. Tak kmet škoduje svoji družini in svojemu narodu. Dobiček ima edino le upnik, ki dobiva obresti, ki žanje, koder ni sejal.

Toliko bi bilo dosti, kajti vsaki, kdor ima oči

zato, da gleda, lahko sprevidi, koliko zemljiški dolg škoduje zemljišču in kmetu. Ker se pa nekteri še zdaj tako potegujejo, da bi se kmet še nadalje svobodno zadolževal, zato hočemo o tej neumni svobodi ali pravici še dalje govoriti.

Potok je zemljišču koristen, ako je med njima trden in visok breg in je napravljena zatvornica, s pomočjo ktere more kmet o pravem času vodo na zemljišče spuščati. Taka pregraja mora biti tudi med zemljiščem in kapitalom, to se pravi med kmeti in tistimi, ki denar sposojujejo. Dandanes so vse meje podrté; tisti, ki mislijo, da so neznansko modri in učeni, pravijo, kmetu ni več treba jeroba, kmet mora biti svoboden, on je že dovolj pameten, da se bo nezdod varoval, če pa še ni, naj se pa spametuje.

To bi bilo dobro, ko bi bili vsi ljudje enako močni in v enakem položaji, ko bi bila med njimi taka krščanska ljubezen, ko med prvimi kristijani. Vpije se zdaj, da naj imajo vsi ljudje enake pravice. To bi bilo lepo, ko bi bili vsi ljudje enaki po moči, po stanu in po ljubezni. Ali ker ljudje niso in ne morejo biti enaki, zato tudi ne morejo in ne smejo imeti enakih pravic. Neumno in grozovito bi bilo, ko bi bile za močnega in slabega enake pravice. Edino pametno je: vsakemu svoje. Voda mora imeti svoj prostor in zemljišče svojega. Volk in pa jagnje ne smeta imeti enakih pravic, med njima mora biti pregraja; pastir mora ovce varovati. Ko bi imela volk in jagnje enake pravice, ko bi se volk in jagnje svobodno srečevala, kaj bi se zgodilo, kolikokrat bi se srečala?

Tak, ki ima kapital, je zmirom močnejši od kmeta, ki nima kapitala. Zakaj je kapital močnejši od zemljišča, zakaj je kapital zemljišču nevaren?

Zemljišče je nepremakljivo, kapital je pa premakljiv. Kmet je na rušnjo navezan, on ne more svojega zemljišča ne za pčd premakniti, mora ga sam obdelovati in vedno na njem in pri njem biti.

(Dalje prih.)

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ drugi dodatek.

(Dalje.)

Toda vprašam zdaj, ali je tudi naš pesnik tako razumel in razlagal Božji kës? Nikakor ne. Ker, kakor sem že omenil, pesnik opravičuje svoj obupni klic, človeka ne vstvariti, ravno s tem kësom Božjim.

Če ti vidě sveta slabosti,
Kesāl si se prepoln britkosti,

Zavrgel bodeš mene mar,
Če jaz, slabotna, zmotna stvar

Zakličem k tebi, večni car:
„Ti, komur hočeš, daj življenje,
Trpinom zmotnim pa — nikār“

Tako tedaj sebe samega Bogu naproti stavlja in svoj obup, svojo željo z Božjim kësom opravičuje: ako si se ti kësāl, toliko bolj smem jaz obupno k tebi klicati: Človeka nikār! Pesnik toraj v onih svetopisemskih besedah ni usledil antropopatizma, ali vsaj v obrambi ne pokaže, da bi ga bil videl; in res, kakor hitro prizná ta antropopatizem, izgubé

omenjene besede sv. pisma vso opravičevalno moč za pesnika, ter nimajo v „obrambi“ nobenega pomena. Kaj bom opravičeval moj obup z Božjim kësom, ako se Bog kësati ne more? Ali je hotel pesnik morda svoj obupni klic opravičevati s poetično figuro ali tropom orientalne domišljije? Saj vendar obup pesnikov je pravi, resničen, ki ga čuti v srei, prav tako misliti si moramo tudi kës Božji kot resničen. Da, kot resničen, nedomišljen smatral je pesnik kës Božji. Da je res tako, povzamemo nadalje iz tega, kar pesnik o kësu Božjem govori:

Ti sam — ko videl si z višave,
Da vsi zašli so s poti prave,
Po cesti krivi drli v ték; —
Izrekel si, prebridki rek,
Da žal ti je, ker nas si vstvaril,
Nam um in svobodo podaril!

Če ti, vidě sveta slabosti,
Kesāl si se prepoln britkosti,
Da stvar človeško vstvaril si,
Jej uma žar
In svobodo podaril si, —

Kako imamo razumeti razprte verze, v kterih

govori pesnik o kësu in bridkosti, ki ga je Bog občutil, v pravem ali nepravem, prenesenem pomenu? Pomisliti nam je, da imamo pred seboj pesnikovo obrambo, v kateri se zagovarja in zavrača svoje nasprotnike; ta obramba je toraj toliko, kakor protikritika. V tej pa se nikdo ne poslužuje poetičnih figur in besed v nepravem pomenu, ker ako je sploh kje potreben jasen govor, in besede v pravem pomenu, je gotovo to pred vsem v kritiki. Zatoraj pa moramo tudi besede: Kesāl si se prepoln britkosti, te besede, pravim, vzeti moramo v pravem pomenu, t. j. pesnik bil je prepričan, da Bog Stvarnik je res občutil kës in bridkost.

To pesnikovo naziranje razvidno je iz tega, da kësa Božjega ne omenja le enkrat, ampak dvakrat in sicer obakrat z več besedami in mnogolično:

Izrekel si prebridki rek
Da žal ti je, ker nas si vstvaril,

In spet:

Kesāl si se prepoln britkosti.

Kdor pa tako ponavlja in obširno povdarja, gotovo ne govori preneseno, ampak ravno s tem namerava in hoče, da se njegove besede vzamejo v pravem pomenu. In kdo bo mislil, da s takim po-

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. aprila.

Notranje dežele.

Več časa je že minulo, odkar se nismo nič pečali z „irredentovci“ na Tirolih. Ker so nam v najnovejšem času Tržaški neodrešenci že večkrat povod dali k manjšim razpravam, omenimo naj za dopolnilo tudi nekaj o tirolskih neodrešencih, ktere srce nezmerno vleče v svojo dozdevno pravo domovino — gorko Italijo, kamor si tudi Tržačani želé. Na južnih Tirolih ustanovili so društvo „pro Patria“ (za domovino), ki ima nalogo nemško šolo po laških Tirolih zatirati in kolikor se dá laško na njenem mestu vpeljevati. Posebno jim je pa nemška gimnazija v Tridentu trn v peti. Vlada je društvo „pro Patria“ razpustila. Lahki so ji vsled tega v Roveredskem gledališču napravili veliko demonstracijo, ob enem so pa proti dotičnemu odloku ugovor vložili. Nadjajo se, da bodo dosegli na višjem mestu preklic imenovanega odloka, ob enem pa tudi odpravo nemške gimnazije na Tirolih. Na čast se mora priznati namestniškemu načelnistvu v Tridentu, da če tudi je uradni jezik laški, vendar nikdar ne pozabi, da je c. kr. namestniški oddelek avstrijske vlade oddelek, irredentovci pa da škilijo preko meje in jim vsled tega vselej na prste stopi, kedar kak prevelik veleizdajen korak napravijo. Žal, da se ne godi povsod tako, kjer irredenta gnezdí! Lahko bi bilo drugače, kakor je! Sicer je pa Avstriji tudi živa potreba, da se Lahom na Tirolih na prste stopa; kje bi bili že laški Tirolci! če bi ne bilo odločne državne oblasti ondi, ki irredento uganja.

Staroverski Rusini praznovali so tisočletnico sv. Metoda na 18. aprila, ker je njihov koledar za dvanajst dni pozneji za našim. Grško-katoliški konzistorij si je vse prizadeval, da bi bil slavnost kolikor mogoče povzdignil in je iz tega namena tudi vse oblastnije na vdeležbo povabil potom cesarskega namestništva. A to pa niti toliko vpljivosti ni imelo, da bi bilo konzistoriju kaj odgovorilo na povabilo, pač pa je področnim uradom prepovedalo vdeleževati se cerkvene slavnosti, češ, da ne zadobi kakakega političnega pomena. Dalje je konzistorij prosil, da bi se dijaki tisti dan oprostili od šolskega obiskovanja, kar se mu je pa ravno tako malo posrečilo, kakor prvo. Za zvečer je bila napovedana razsvetljava mesta, ki je pa po višjih spletkah tudi izostala; le nadškofijska palača, stauropigianski zavod in pa rusinski narodni dom so se menda odlikovali z razsvetljavo, drugod je bilo vse temno. Kakor se čuje, se bo tudi na Velehrad jako malo Rusinov podalo. Kje je temu vzrok? Morda v strahu pred Rusijo? Štirje Rusini podali so se tudi v Petrograd tisočletnico sv. Metoda obhajati in sicer dr. Dobrzanski, P. Naumov, redaktor Markov in Ploszezanski. Razglasili so, da gredo tjakaj v imenu rusinskega naroda. Glasilo rusinske duhovščine „Mir“, ugovarja pa odločno takemu nasiljevanju, češ, da jih ni nihče v imenu naroda tjakaj poslal, temveč, da si to oni štirje možje sami domišljujejo. Kaj hočemo? Je že tako pri Slovanih, da je tu pa tam domišljija namesto resnice, in fraza namesto golega dogodka. Saj si tudi nekteri časniki domišljujejo, da je za njimi ves narod, v resnici pa narod za to nič ne vé in bi se tudi lepo zahvalil, ko bi se mu tako mišljenje vsiljevati hotlo. Domišljija, nič kot domišljija!!

Preosnova kongrue imela bo svoje nasledke, še preden bo prišla do prave veljave, še preden bo povsod vpeljana. Gospodom v naučnem ministerstvu se statistika o duhovskih dohodkih, o premoženji posamičnih duhovnj, samostanov in cerkvá ne zdi zadosti natančna, ker se dotični izkazi še vedno po starem kopitu izdelujejo in še to skoraj da v vsaki deželi drugače. Da se to sedanjim

razmeram vgodno napravi, pričele se bodo po nasvetu dvornega svetnika Inama-Sternegga ob enem z vpeljevanjem nove kongrue tudi priprave za zboljšanje bolj natančne statistike o cerkvenih in duhovniških dohodkih. Ministerijalni svetnik Jireček, ki je za poročevalca v cerkvenih zadevah, je s tem predlogom popolnoma zadovoljen in je še sam nasvetoval, da naj se sestavi za pripravo potrebnih določil, kako naj se nova statistika izdeluje, poseben odbor, v katerem naj bodo zastopani tudi trije referente, ki so v naučnem ministerstvu za poročevalce o različnih obredih. To bode prva slaba stran preosnovane in zboljšane kongrue; za to pride pa morda še kaka druga in konec tega bo, da si bode naša duhovščina stare čase nazaj želela, v katerih se ni še gosposka vtilkala v njene zadeve, temveč je ona po aposteljnovih besedah živela tiho in mirno od altarja. Res je, da se bo morda tu pa tam komu zboljšal položaj za nekaj malih krajcarjev; ali temu nasproti jih bo pa na stotine, ki bodo na slabšem, kakor so bili sedaj. Tako se zná marsikomu hrepenenje in veselje po preosnovi kongrue v žalost spremeniti. Čemu tudi so se veselili!

Nekdaj na pol divja **Bosna** postala nam je uzor, po katerem naj bi se posebno ožja naša domovina slovenska ravnala, za kar ji je že prav skrajni čas. Pijančevanje so prepovedali po Bosni! Kaj, rojaki naši, ali ni to prepoved, ki je vredna mnogo zemljišč?! Koliko bi imela Kranjska dežela še gruntov, kako malokedaj pel bi boben: „od cesarske kraljeve komesije se Vam daje na znanje, da bo Janezu Pijancu iz Zapravljevecv prodan grunt zaradi dolžnih davkov“, ako bi pri nas imeli postav, kakor jo imajo v Galiciji in kakor so jo sedaj v Bosni napravili. V Bosno je namreč kultura poleg drugega dobrega in slabega tudi strastno pijančevanje zanesla. Poprej še nekaj zmerni Bošnjaki videli so Avstrije, kako da ti pijó in so jih takoj posnemati začeli. Vina in piva se sicer ne popije veliko, temveč pa rakije (šnopsa.) Kolikor se v Trstu in v Zadru, v Spljetu in v Dubrovniku žgane pijače izdelava, gré navadno vsa v Bosno in Hercegovino, kjer jo pijó kakor vodo. Posebno obrajtana sta pa „rum“ in „mastika“ (žganje iz janeževega zrnja žgano), ter se tega ali onega tako nasekajo, da obleže. Vlada bosanska je sprevidela, da tako dalje več ni mogoče in je dala postav, da bode vsakega, naj bo Peter ali Pavel, ki ga bodo pijanega videli ali pa sicer v takem položaji, da bi pohujšanje dajal, kaznovala z denarno globo 50 goldinarjev, ali pa z zaporom do 10 dni. Pri tem se pa ne bodo prav nič na to ozirali, ali je pijanec v krčmi ali pa na ulici pohujšanje dajal. Dalje se dolg, ki ga je pijanec napravil, ne more iztožiti, ako je bil pijanec že poprej kaj dolžan na pijači ondi, kjer se je iz onega namena vnovič zadolžil. Prodaja špirta se bode djala pa pod uradno kontrolo, kajti tudi po Bosni jeli so iz njega brljuzgo delati. V resnici modra postava, ki bi se tudi naši deželi prilegla, kakor premrtemu beraču „žlica gorke juhe v želodec“, kedar toži, da že tri dni jedel ni.

Vnanje države.

Razmere med našo državo in **Srbijo** so do sedaj v vladnih krogih dobre, med narodom pa tako, tako! Posebno v Belemgradu nekteri krogi ne plačajo veliko za dobrega Avstrijanca; dosti ljubši jim je Rus. Taki seveda so radikalci in liberalci. Edina naprednjaška stranka, ki je ob enem tudi vladna, vidi v Avstrijeih dobre prijatelje in bodoče zaveznike, če bi bilo ravno potreba. Toda ta stranka bo le tako dolgo vplivna, dokler bo ta vlada na krmilu; dokler se bo kralju Milanu umestno zdelo Rusom kljubovati in zaradi tega pri sosedu iz dunavske države prijateljstva iskati. Sedaj je Milan še ponosen na prijateljstvo in nravno podporo Srbije od avstrijske strani in je v prestolnem govoru z navdušenjem omenjal gostoljubnosti in prijaznosti

našega cesarja, ktero je lansko leto vžival, ko se je bil v Avstrijo k velikim vojaškim vajam pripeljal. Kako dolgo bode pa to navidezno in umetno medsebojno prijateljstvo med Avstrijo in Srbijo trajalo, ne vé nihče; Ristič, odločen nasprotnik sedanje srbske vlade, odločen nasprotnik Avstrije in njenega prijateljstva, je v Petrogradu. Njegov sin, do sedaj poročnik v kraljevi srbski dvorni straži, prestopil bo za poročnika v rusko armado. Ristič stareji ne bo na večne čase v Petrogradu ostal, ter se bo morda prav kmalo zopet v Beligrad povrnil, kajti le na Metodovo slavnost potoval je tjakaj. Pri vsem tem pa ne bo pozabil v Petrogradu na to delati, da bi se med Srbijo in Rusijo pričele stare razmere, pri kterih bi Srbija stopila v opozicijo z Avstrijo.

Za katolike na Nemškem ne bo še kmalo boljših časov; vsaj tako dolgo ne, dokler bo Bismark živel. V državnem zboru v Berlinu stavil je poslanec Windthorst predlog, da naj se prepoved plače katoliškim duhovnikom odpravi. Ko pride predlog na glasovanje, dvignil se je naučni minister proti njemu in ga je tako dolgo pobijal, da ga je pobil. Predlog je padel s 182 glasovi proti 138. Da je niso še odpravili, je menda naslov poznanjsko-gnezenjskega nadškofa vzrok, ki je poleg drugega tudi primas na Poljskem. Naučni minister pravi, da se mora Poznanjski škof pred vsem drugim na to navaditi, da je on pruski škof in pruski podložnik. Svojo nalogo mora v tem smislu izvrševati. Dokler bo pa veliko-poljske sanjarije podpiral, tako dolgo Prusija ne more prav nič zljazati majevih postav, še manj pa jih odpraviti. Ravno tako je propadel drug predlog, da naj se odpravi kazen, ki je ondi zažugana katoliškemu duhovniku, ako bi se drznil zunaj župnije, kjer je na službi, maševati ali pa sv. zakramente deliti. Koliko je ondi fará, kjer nimajo že dolgo časa nobenega duhovnika več, kajti stari so izmrli, mladih pa država nastavi neče, ker so ji preveč cerkveno in premalo liberalno ali ne-verno izgojeni. Mislite si veliko zapuščenost takih katolikov, ki so že toliko let brez vsake službe božje, brez duhovne podpore sv. zakramentov in na poslednjo uro brez tolažilne poslednje popotnice v nepoznano večnost. Kako more sreje boleti zapuščenega katoličana, ki bi na poslednjo uro rad prejel sv. zakramente umirajočih, pa nikogar nima, da bi mu jih podelil! V sosednji fari je pač katoliški duhoven, ali zapor in denarna globa mu je zažugana, ako bi se drznil s sveto popotnico ali s poslednjim oljem preko meje svoje župnije s smrtno borečemu katoliku na pomoč. Vkljub temu se pa duhovniki rajši zažuganim kaznim podvržejo (če jih vlovijo), kakor pa bi milo prošnjo po poslednji dušni hrani za uni svet vernikom odrekli.

„Resnica oči kolje!“ To ne velja edino le pri nas, da človek ne sme resnice pisati, vsaj vedno ne, ako noče pisati sam za-se, temveč tudi v vroči Afriki se je ta grda navada resnice preganjati, hudo vkoreninila. Kako da so v **Egiptu** z državnim premoženjem gospodarili, je znano; kar egiptovska vlada sama ni mogla potratiti, pomagali so ji vestno Angleži. Obema tema stal je dnevnik „Le Bosphore Egiptien“ neizprosljivo za hrbtom in je z neusmiljeno roko razkrival zapravlivo gospodarstvo egiptovske vlade in sleparstvo pri Aleksandrijskem odškodovanji. Ker se je časnik vedno le resnice držal, priljubil se je bil silno svojim naročnikom in narodu sploh, tem bolj ga je jela pa vlada pisano gledati in je vedno le na to prežala, kako bi ga vstaviti zamogla. Že lansko leto pripravila mu je za to potreben dekret, ki se pa ni vresničil, kajti bala se je francoskega konzula Bariera. „Bosphore“ je še nadalje odkrival sleparije egiptovske vlade. Letos je pa z drugimi časniki vred objavil neko proklamacijo Mahdijevo, ki mu je vrat zavila. Listom, ki imajo angleško podporo, se ni nič zgodilo, „Bosphore“ so pa takoj vstavili in tiskarno zaprli. Nubar paša je rekel, da je list nevaren javnemu miru, ker Mahdi-

navljanjem in povdarjanjem Božjega kesa in bridkosti pesnik ne nameruje družega, nego mlatiti prazno slamo orientálnih poetičnih tropov?

Bog se je toraj resnično kesal, da je človeka vstvaril — tako hoče pesnik nas podučiti. Kes pa obstoji v tem, da kdo prizná, da je kaj neprav ali slabo delal. Ako se je tedaj Bog resnično kesal, priznal je s tem, da ni prav storil vstvarivši človeka, obsodil je toraj lastno stvarjenje, obsodil samega sebe. Bog pa, kateri prav ne stori, ni pravi Bog, ker od tega je izključena celó vsaka zmožnost nepravlega delovanja, ne, tak bog je bog panteistov in pesimistov, tak bog je slep bog, je črna osoda!

Ta je tedaj pesnikova avtentična razlaga „Človeka nikar!“ Ali se ne zлага do pičice z mojo? Kaj hočete še?

In nasproti tem brezštevlnim mnogovrstnim dokazom mojim, pogledajmo s kakimi me g. nasprotnik pobija. Naj mi ne zameri, da imenujem njegovo dokazovanje skozi in skozi sofistično; resnično, ko sem slišal, da napravlja na mojo oceno protikritiko, pričakoval sem od njega tehtniših in veljavniših ugovorov, zdaj pa menim celó, da je s tako obrambo pesniku več škodoval kakor koristil.

Prvo dokazuje g. nasprotnik, da Slovencem služi veleznikova oblika tudi za prošnjo ali željo; in da je res velezniku v naši pesni pomen prošnje ali želje, trdi, da se razvidi iz vsebine in duha cele pesni; ta duh je duh želja in prošnje in gorečih zdihljejev; to da mora vsak razumnik priznati, to da trdi tudi pesnik sam z besedami: a eno te prositi smem. Tako trdi g. nasprotnik. Naj mu veruje, kdor hoče. A jaz mislim, da sem dovolj dokazal v prvem in v tem drugem dodatku, kaka je ta prošnja in kak duh veje iz pesni.

Drug dokaz izpeljuje g. nasprotnik s tega, da primerja pesen „Človeka nikar!“ z „Očenašem“ ter pride slednjič do sklepa: Toraj ker se oblika glagolov „Očenaša“ za las ne razločuje od oblike glagolov pesnikovih verzov in je tudi pomen oblike obojih glagolov eden in isti (ali vsaj podoben), sledi da ni v besedah pesnikovih izraženega nikakega povelja, sveta ali nauka do Boga, ampak prošnja do njega itd. Temu dokazu pripisuje g. nasprotnik, posebno veliko moč in veljavo.

Kaj izraža pesen, sem že dokazal, a s tem, da gospod nasprotnik primerja „Človeka nikar!“ po pomenu Gospodovi molitvi, dosegel je vrhunec pre-

drznosti; to pa je že vendar malo preveč! to primerjanje imenoval je nek razumnik blasfemijo. Očenaš — to najbolj krščansko najsvetejšo molitev, ki je prišla iz ust samega Sinu Božjega, to molitev na stran staviti pesni „Človeka nikar!“ Kako li more pametnemu človeku kaj takega na misel priti?

Ker je g. nasprotnik med Očenašem in pesnijo posamne točke prienačil, naj dovoli to prienačenje tudi meni. „Oče naš!“ — „Ti sam si gospodar!“ Vzvišena, sladka beseda, oče naš! Štiri tisoč let bilo je nebo zaklenjeno, Bog razodeval se je grešnemu človeštvu med gromom in strelami kot žugajoč, kaznujoč postavodajalec, pred katerim je Izrael trepetal, kteremu si še Mojzes ni upal v obličje gledati, bil je Bog strahu, pravične jeze in maščevanja, le strah je vezal človeka z njim: Oče naš pa, te besede, ko so se zaslišale na zemlji, oznanovale so nesrečnemu človeštvu, da se je obličje jeznega Boga razvedrilo, da je dolg zbrisal; še več, da je Bog, oster gospod starega zakona, človeku postal mili oče, človek njegov otrok, otroka pa z očetom veže ljubezen, zatorej sme odslej človek Boga ljubiti, otroče ljubiti, in tudi sam bo od Boga po očetovsko ljubljen; res, besede ljubezni, sprave, besede miru. Te besede oznanjale

jeve ideje razširja. Podjetje je bilo francosko in bo vsled tega egiptovska, z njo vred pa tudi angleška vlada, s Francozi računati morala zaradi posiljene ustave lista. Francozi odločno zahtevajo, da se dotični dekret prekliče in dotični uradnik, ki ga je provzročil, pa odstavi; to je pa Nubar paša sam, ki je nekoliko iz lastne volje, še več pa po Angležih podkurjen list vstaviti ukazal. Svet je že tak, da nikjer za resnico ne mara, najmanj pa pri časnikarstvu!

Iz **Sudana** dohajajo vedno bolj zanimive novice. Kakor znano je sedaj ondi vročina silna; pesek po puščavah je tako vroč in razbeljen, da je jajce vanj položeno kmalo trdo, in bo še vedno huje, kajti solnce ravnokar že skoraj naravnost nad Chartumom stoji. V prvi polovici meseca maja stalo bode solnce Chartumskim prebivalcem v cenitu (naravnost nad glavami). Vsled te neznosne vročine je angleških vojakov vedno manj in ne bo prav nič čudnega, če se bodo morda do jeseni, kedar bo zopet nekoliko hladneje že tako pogubili, da angleška vojska ne bo za nobeno rabo več. Do tega prepričanja so sedaj tudi v Londonu dospeli in sklenili, da bodo kolono generala Grahama iz Sudana venkaj poklicali, da jim ne vzame od hude vročine konca! Kam da jih bodo poslali, včeraj došla depeša nič ne pové. Kakor so po Afriki ravno sedaj reči, bode šel Grahamov oddelek morda v Egipt, kjer so razmere med Angleži in Francozi jako zmedene postale, Egiptčani si pa poleg vsega tega še na vso moč prizadevajo, zmedeno štrno še bolj zmosti. Francoska namreč zahteva odločno zadostjenja in je Egiptu dala do 21. t. m. časa na premislek oziroma na odgovor. Kako in če je sploh kaj odgovorila egiptovska vlada, nam še ni znano. Odgovarjala bode izvestno tako, kakor ji bodo Angleži narekavali, kajti oni so bili, ki so jo podšuntali, da naj časnik „Bosphore“ vstavi. Da bo vtis, ki ga Angleži mislijo s svojim hujskanjem proti Francozom napraviti, tem zdatnejši, poklicali bodo na pomoč svoje v Sudanu že na pol pečene vojake.

Izvirni dopisi.

Iz **Št. Petra na Notranjskem**, 22. aprila. Pretečeno nedeljo ob 4. uri popoldne je tajnik c. kr. kmetijske družbe in popotni učitelj kmetijstva za našo deželo, g. G. Pirc, pridši iz Knežaka imel v tukajšnji šoli svoj govor o raznih predmetih spadajočih v kmetijstvu. Govoril je poldrugo uro prav tehtno in poljudno, da ga je lahko razumel najprostejši kmetič. Zbrali so se k predavanju gospodarji velike občine Št. Peterske skoraj v polnem številu. Razen teh je prišlo tudi mnogo odličnih gospodov iz Ilirske Bistrice in Postojne, iz Slavine in iz Zagorja poslušat g. govornika. Vse je z največjo pazljivostjo sledilo razlaganja g. Pirca o živinoreji, o zboljševanju travnika, o mlekarstvu itd. Vsi razni nauki in nasveti njegovi so bili tehtni in praktični. Vpletal je med govorom prav primerne in potrebne opazke, ozirajoč se na lokalne okoliščine naše. Gosp. Pirc sme biti popolnoma zadovoljen z vspehom v Št. Petru, kajti vtis razlaganja njegovega je bil zares jako dober. Ako bi prišel večkrat okoli po deželi, se bode gotovo ljudstvo začelo izbujati tudi v tem oziru in odpirati oči spoznanju. Prepričali smo se tu v Št. Petru, da bode g. Pirc s svojimi govori brez dvoma veliko dobrega učinil, ker mu teče beseda gladko in prav po domače. — Po končanem predavanju smo v veseli družbi med prijaznimi razgovori in navdušenimi napitnicami pričakovali vlaka

iz Trsta, ki je g. Pirc in več drugih ljubih gostov odpeljal proti Postojni in Ljubljani.

Včeraj popoldne pa je prišel preč. g. dekan in predsednik kmetijske podružnice Postojnske, g. J. Hofsteter, v Slavino in v Peteline, ter je s primernim nagovorom izročil preč. g. župniku, J. Sajovicu, ter spoštovanemu kmetovalcu in čebelarju, J. Deklevi, častni diplomi za umno čebelarstvo. Slavna c. kr. kmetijska družba modro ravná, da marljive gospodarje na ta način odlikuje. S tim daje pridnosti in napredovanju zaslužen priznanje ter vnema še druge k večji delavnosti. Vsem gospodom, ki imajo srce za ubogega trpina kmeta in se trudijo za zboljšanje njegovega stanja, naj zakličem srčno zahvalo.

Smrt človeka tudi v železniškem vagonu lahko zadene. 20. febr. umrla je na potu iz Reke v Št. Peter gospa Ida Geza iz Ogerskega, soproga finančnega tajnika, luteranka. Ležala je dva dni v tukajšnji mrtvašnici, potem so jo odpeljali k pokopu v Buda-pešto. 17. marca pa je zopet tako naglo umrla Marija Katern roj. Debevec, žena prometnega čuvaja pri Matuljah blizu Reke. Šla je zdrava od doma z malim sinkom obiskat svoje stariše v Zagon pri Postojni. Ko v Št. Petru stopi iz vagona, se od mrtuda zadeta mrtva zgrudi na zemljo.

Krasni dnevi tega tedna so življenje v naravi čudovito obudili. Vse se giblje na polju, po vrtovih, vse drevje hiti zeleneti in se razcvitati.

Od hrvaško-krajske meje, 21. aprila. Danes sem se namenil nekoliko vrstie za vas skupaj spraviti. Mnogo ne bo, ali kar bo, vzemite za dobro.

Najprvo naj vam omenim, da se mi prebivajoči na meji treh narodnosti, s prebivalci vseh treh jako dobro razumemo. Slovenec je že po rojstvu dobra duša; ravno tisto moremo pa trditi od Hrvatov naših bratov. Kaj pa o Kočevarjih? No ti, če doma ostajajo, so podobni Hrvatov-Slovincem. Kteri pa mnogo po svetu potujejo, so tudi z raznimi dišavami namazani, ki pa nam Slovincem prav prijetno ne dišijo.

Omenjam vam, da so gg. duhovniki iz Hrvaškega za Slovensko jako vneti in z nami v največjem prijateljstvu. Pri tej priliki so se tudi jako pohvalno izrazili zaradi zadnjega pastirskega lista mil. knezoškofa Ljubljanskega o Metodovi slavnosti. Radi bi bili pisali dr. Misiji pohvalno častitko, toda niso se upali, da ne bi vpili nekteri, da je demonstracija proti domačim škofom.

Vreme imamo zdaj zopet jako toplo in lepo. Češplje so zopet prav lepo bele. Bog nas varuj lanske nesreče toče, ki nas je bila oklestila 20. aprila in 15. majnika.

Sv. Jurij imel bo letos jako lepo zeleno obleko.

Most čez Kolpo še počiva in bo še mnogo dela, da bomo šetali po mostu nad Kolpo.

Mi Kočevarji se pač ne pritožujemo, da bi nas Slovenci zatirali, mi ljubimo slovenski jezik, ker vemo, da ga potrebujemo. Vsaj vam je znano, da mi rojeni Kočevarji duhovniki, radi prebiramo slovenske časopise, da se z veseljem slovenščine učimo in da nas ni sram v slovenskem jeziku občevati. Slovensko literaturo gmotno radi podpiramo, kar je v naših močeh.

Kar se tiče narodnosti, mi duhovniki s svojimi slovenskimi duhovnimi brati in narodom prav lahko

v miru, edinosti in zadovoljnosti živimo. Naj bi se tudi liberalni Nemci tako do nas in Slovencev držali, kako lahko in prijetno bi vkupej živeli; a grda strast žalibog drugače zapoveduje.

Na Vinici, 22. apr. Tukaj je izdihnil 19. apr. tek. leta svojo blago dušo gosp. Fr. Šimunovič, klerik osmega gimnazijalnega razreda v nadškofjskem semenišči Zagrebškem. Ranjkega*) je dal njegov gospod stric Janko Šimunovič, trgovec in posestnik na Vinici, šolati in prav krščansko odgojevati. Pobožnost stričeve žene in svakinje se je tudi mladenču globoko v srce vkoreninila. Vnet za vse dobro, se je z največjim veseljem pripravljaj za duhovski stan, v jeseni leta 1883 postal je klerik Zagrebske nadškofije. Dijak hodil je zmeraj na Vinico na počitnice k svojemu g. stricu in njegovi soprogi, ki sta mu bila v resnici ljubeznjivi oče in skrbna, mila mati. Ranjki je bil izgled in uzor krščanskega mladenča. V svojem obnašanju je bil prijazen, slabe tovaršije se je skrbno ogibal, kaj rad je molil, h sv. maši je hodil tudi ob delavnikih, v počitnicah je večkrat prejemal sv. zakramente in dostikrat smo ga videli, kako je tudi ob delavnikih papoldan hodil mnogokrat molit Jezusa Kristusa v sv. Rešnjem Telesu. Imel je živo vero, gorečnost za vse dobro, a stud nad pregreho, videli ste se mu na obrazu. Neizrečeno veselje je imel do duhovskega stanu, biti iskren delavec v vinogradu Gospodovem, to so bile njegove želje in hrepenjenje. Toda Bog je ljubil nedolžnega mladenča ter ga k sebi vzel v cvetji njegove mladosti, da, poklical ga je k sebi, da bi ga spačeni svet ne okužil. Mučna je bila sicer njegova kratka bolezen, toda večkrat s sv. Rešnjim Telesom okrepčan, je bolečine rad prenašal, popolnoma se vdal v Božjo voljo in mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb njegov je bil krasen, lep in spodbudljiv, da tacega še ni bilo videti na Vinici. 21. apr. ob 9. uri se je sprevođ pomikal od hiše, kjer se je g. Francetova duša ločila od telesa, proti župnijski cerkvi. Za križem je šla praznično oblečena šolska mladina z gg. nadučiteljem in učiteljem, za tem so šli možje z gorečimi svečami, načelnik c. kr. žangarmarijske postaje z enim c. kr. žandarmom, občinsko predstojništvo, mladenči, ki so nosili prelepe vence, biret in koretelj na blazinah, za tem je šlo 7 gospodov duhovnikov iz Ljubljanske, Zagrebske in Senjske škofije (6 župnikov in 1 kaplan), potem so nosili mladenči prelepo ozališano krsto, za katero so šli sorodovinci in mnogo pobožnega ljudstva. V župnijski cerkvi so gospodje opravili bilje in pet gospodov je opravilo sv. mašo. Pri slovesni črni sv. maši je g. organist pel s pevkami kaj ginljivo pesmico, ki jo je bil on za to svečanost sestavil. Ko smo v cerkvi zvršili slovesnost, šli smo na pokopališče, na katerem stoji župnijska cerkev in izročili truplo vzglednega mladenča materi zemlji, da tukaj blizo sv. Rešnjega Telesa, kamor je rad hodil v življenju, čaka klic angelske trobente, ki ga bo zvala na sodbo, da prejme, kakor trdno upam, tudi on nebeško plačilo. Gosp. organist je s pevkami še enkrat pesmico zapel. Pričujočih je mnogo milih solz pretakalo v spričevanje ljubezni in spoštovanja,

*) Rodil se je meseca januarja l. 1867 na Priliščah na Hrvaškem.

so narodom, da smo vsi bratje in odkar so se začele izgovarjati po zemlji, padati so začele sužnjem verige raz rok, rušiti se je jel zid ločitve med narodi, širiti se je jelo kraljestvo bratimstva, ljubezni in enanopravnosti. „Ti sam si gospodar!“ Res, nič drugega ni Bog, ko trd gospodar, ktereга stvarjenje je tako slabo, ktereга vlada je tako trda, da nam je obupati brez nade rešitve. „Ti sam si gospodar!“ Res, pravi gospodar, gospodar takega vstvarjenja iz ktereга nam je želeti izhod v ničevost, ker ne moremo več prenašati, strašnega trpljenja in duhomornih muk izhajajočih iz zmot in dvomov! „Ti sam si gospodar!“ Besedo nezaupnosti, obupa, ohole prevzetnosti! Oče naš! klic eminentno krščanski, v katerem izrazimo vse, vse kar smo od Boga dobili po Jezusu Kristusu, s katerim nam je toliko dal, da nam več dati ni mogel. „Ti sam si gospodar!“ pa v stiku naše pesni, to je klic obupajočega pesimista, kteremu pomoči, rešitve več ni! „Posvečeno bodi tvoje ime“, t. j. ti, o Bog Oče, bodi od vseh stvari poznan in češčen. „Človeka vstvariti nikar!“ pa: vniči človeka in ker je zaradi njega stvarjeno vse drugo, vniči vesolno stvaritev, tako, da ne bo ne človeka več, ki bi v nestrpnosti nesreči obupaval, ne

druge stvari, ki bi s svojim bivanjem oznanovala tvojo slavo, kakor pravi sv. Duh: Benedicite omnia opera Domini Domino. „Pridi k nam tvoje kraljestvo“, kraljestvo tvoje vsegamogočnosti, resnice in svetosti vresniči se, da se boš v vseh rečeh ti razodeval in tvoja slava, da boš Bog „omnia in omniibus“ (vse v vsem). „Človeka nikar!“ pa: vniči človeka in ž njim vse drugo in tako bo konec tvojega kraljestva, kraljestva trpljenja, nesreče, obupa! „Zgodi se tvoja volja,“ volja najsvetejša da vsi ljudje, kakor svetniki v nebesih le to požele in hoté, kar in kakor veleva tvoja postava, večna, nespremenljiva, sveta postava, ki je odsvit tvoje najviše popolnosti! „Človeka nikar!“ pa: ne tvoja volja, ktero si nam razodel s tem, da si stvaril človeštvo in svet in je odrešil in je hraniš in posvečuješ, ampak moja volja, moja želja naj se zvrši, da s človekom vse vničiš! „Daj nam danes naš vsakdanje kruh!“ da nam ohraniš življenje, ktero si nam prosto hotel dati, da zamoremo po svojih močeh tudi mi vresničevati tvoj najsvetejši smoter, ktereга si imel pri stvarjenju! „Človeka nikar!“ pa: ne vstvarjaj človeka, potem tudi vsakdanjega kruha ne bo potreba dajati, potem pa tudi cvetice ne bo treba ne pevske-ptice, čemu mar, ko ne bo člo-

veka, zaradi ktereга je vse drugo vstvarjeno? „Odpusti nam dolge!“ mi, Oče, smo krivi, mi smo grešili, naši dolгови so, in nesreča in trpljenje, ki nas tare je od nas zakriviljeno; ponižno te prosimo, odpusti nam. „Človeka nikar!“ pa: mi ne bomo zgrevano trkali na svoje prsi priznajoči lastno krivico, ne, ampak, z akaj si nas vstvaril?! „Ne vpelji nas v skušnjava“, „reši nas od hudega“; varuj nas slabih priložnost, odganjaj od nas skušnjavca, da nam ne škoduje; ako pa pride skušnjava, tedaj daj nam moči, da ne omoremo! Daj, da zmagamo skušnjavca, da ostanemo brez greha in se zveličamo; saj to je tvoja volja, tako, da te, kar ti hočeš, prosimo. „Človeka nikar!“ pa ne stvarjaj človeka, potem ne bo več ne skušnjav, ne nevarnosti, in tako ne bo treba ne rešiti, ne braniti, ne bo ne boja ne zmage, potem večni pokoj, večni mir — kakor v indijski Nirvani! Amen.

Tako jaz primerjam „Človeka nikar!“ z „Očenašem“. Res krščanska molitev je ta, ki se zлага z zdravo pametjo in celó — s katekizmom!

(Dalje prih.)

ki so ga do ranjkega imeli. Zares bridka zguba, toda mi upamo, da imamo v nebesih enega priprošnika več.

Bog naj blagoslovi sorodnike pokojnega, ki so se veliko prizadevali, da so res odgojili pravega častilca Božjega. Pristavimo še želje, da bi Bog obudil izmed sedanje šolske mladine več takih blagih mladenčev in Bog dal, da bi bilo več takih starišev in sorodovincev, ki bi po zgledu Šimunovičeve družine na to delali, da bi mladina najprej iskala Božjega kraljestva in njegove pravice, kar o ranjem s polnim prepričanjem trdimo.

Naj nam bralci ne zamerijo, da smo življenje in smrt mladenčca natančneje popisali, kakor navadno, ker iz tega je vendar tako očitno, da „pobožnost je za vse dobra, ker ima sedanje in prihodnje obljube“. Res; recimo, naj bi bil ranjki hudobon fantalin ali le tudi posveten in zijalast, mar li bi bil stric tako za-nj skrbel? Mar li bi se bil mogel tako lepo šolati? Mar li bi bil tako mirno v Gospodu zaspal? Mar li bil imel tako sijajen pogreb? Pa nehamo vprašati ter še ponavljamo: „Pobožnost je za vse dobra.“

Domače novice.

(„Matica Slovenska“) ima v sredo 29. aprila 1885 ob 5. uri popoldne v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7 svojo LXVIII. odbor skupščino s sledečim dnevnim redom: 1. Potrjenje zapisnikov o LXVII. odboru in o XX. rednem velikem zboru. — 2. Naznanila prvosedstva. — 3. Volitev prvosednika, njegovih namestnikov, blagajnika in pregledovalca društvenih računov. — 4. Volitev odborovih odsekov. — 5. Poročilo tajnikovo. — 6. Poročilo gospodarskega odseka. — 7. Posameznosti.

(Trgovinska in obrtniška zbornica) ima jutri dopoldne, t. j., v soboto, 25 t. m. ob 10. uri v mestni dvorani svojo redno sejo, h kateri so dotični gg. člani povabljeni. Na dnevnem redu je vstanovitev nove zbornice na podlagi dovršenih volitev, volitev predsednika in podpredsednika. Zbornico bo odprl c. kr. dvorni svetnik gosp. Rudolf grof Chorinsky.

(Velikanski požar) izvabil je sinoči okoli 7. ure Ljubljanske prebivalce na Grad; gorela je Podpeč pri Žalostni gori na močvirju. Ogenj je nastal pri Stražišarji, kjer je gospodinja večerjo kuhala in zabelo na ognji imela, ktera se ji je pa vtrgala. Ogenj je bil silen in je v dveh urah 15 gospodarjem domove vpepelil. Škoda je 16.000 gld., zavarovani so bili pa le za 6000 gld. Naj bi vendar ženske nekoliko bolj pazile na vodo, kedar imajo zabelo na ognji, saj jih morajo vendar učiti žalostni izgledi, kakoršnih se je že toliko po svetu zgodilo, da se voda in razbeljena zabela ravno toliko sporazumeta, kakor pes in mačka. Zabela vode niti trpeti ne more; takoj je kviško in v strehi, kakor pride z njo v dotiko.

(Letošnje vojaške vaje) pri brambovih trajale bodo po štiri tedne; oboroževalni in razoroževalni dan v ta čas nista všteta. Taiste se začno spomladi takoj, kedar bode dovršen poduk novakov. Pri nas klicali jih bodo k vsakemu batalijonu po 140, in sicer iz stanú neaktivnih brambovcev. Novaki bodo prvo vajo takoj po dovršenem poduku napravili; k tem se bodo pa poklicali vsi tisti novaki leta 1884, ki so se še le minolo jesen v orožji izvežbali in so bili potem takoj prestavljeni k neaktivnim brambovcem. Kolikor jih bo poleg teh še manjkalo, klicali se bodo letoma nazaj. Glavne vaje bodo pa po dokončani žetvi ali kjer je trgatav, kolikor možno še le po tisti, vendar pa prej, nego se bode pričel zopet jesenski novaški poduk. Načelno naj se, kolikor je to le mogoče, častniki, zdravniki in moštvo k tistim batalijonom na vaje kličejo, pri katerih jih imajo zapisane.

(V Krškem) bode v nedeljo 26. t. m. ob 11. uri dopoldne v risarski dvorani govoril meščanski učitelj, g. Ferd. Seidl, o meteorologiji ali vremenstvu. Vstopnina je 30 kr. za osebo in se bode porabila, da se poplačajo brzojavna vremenska poročila, ki se bodo naročila na Dunaji pri c. k. osrednjemu zavodu za meteorologijo.

(Okrajna posojilnica v Krškem) je bila dne 14. t. m. od okrožnega sodišča v Rudolfovem registrovana in v ondotni zadržni register vpisano načelstvo nove te posojilnice obstoječe iz gg.: Ivan

Knavs, vikar v Krškem, kot ravnatelj; Ivan Lapajne, šolski ravnatelj, kot njegov namestnik in tajnik; Ivan Pfeifer, trgovec v Leskoveci, kot blagajnik; Anton Jugovec, meščan in pekar v Krškem, kot preglednik, in Anton Jurčec, meščan in klobučar v Krškem, kot odbornik.

(Tschinkelnov konkurs) je vreden. Upnikov se je oglasilo 588, ki so 8,100.000 goldinarjev upnega premoženja napovedali. Konkursni oskrbnik Graetz je 6,400.000 goldinarjev priznal in le-ti se bodo ljudem s časoma izplačali. Sploh imajo pa upniki toliko zaupanja v Tschinkelno firmo, da so svojo zastopnike pooblastili, kakoršne koli ponudbe sprejeti, le da se delo ne vstavi in firma ne vniči.

(Lepo darilo), 1000 cekinov, razpisalo je Ostrovska rudarsko društvo tistemu, kdor bi mu razložil in dokazal, kako da bi se po jamah brez nevarnosti delati dalo. Znano je namreč, da se po premogovih jamah nabira tisti strašni treskalni plin, ki celo jamo spodkoplje in zasuje, ako mu z lučjo blizo prideš, da se vžge.

Telegrami.

Dunaj, 24. aprila. „W. Ztg.“ razglša cesarski patent od 23. aprila, s katerim se sklepa državni zbor, in se naročajo takojšnje priprave za nove volitve in njihova izvršitev.

London, 23. aprila. V neki sobi admiralitne palače razpočila se je bomba, ktero je prej ko ne nekdo skozi okno tjekaj vrgel. Nek uradnik je hudo ranjen.

London, 24. aprila. V sobi, kjer se je bomba razpočila našla se je pod razvalinami ura, ki je bombo vžgala; prej ko ne so to deli peklenške mašine. Ranjenemu uradniku se je na bolje obrnilo. Sicer pa ni nobene posebne škode, ker je bilo premalo razstrelbine nakopičene. Angleško-ruske razmere so še vedno jako resnobne. Jutri bo zopet kabinetna seja.

London, 23. aprila. „Dailynews“ ve za obravnave, ki so se pričele z Laško, da bode le-ta s svojimi ljudmi Egipt zasedla.

Pariz, 23. aprila. V Kahiri je 7 ljudi za kolero pomrlo.

Tuji.

22. aprila.

Pri **Maliči**: Rosa Seib, vdova c. k. računskega svetnika, z Dunaja. — Aina Otto, zasebnica, z Dunaja. — Fussenegger, Daner, Bochdalek, Hoenike, Robert, trgovec, z Dunaja. — Milan Clay, fabrikant, iz Cangenaua. — Adolf Huapp, c. k. nadporočnik, iz Gradea. — L. Kasperek, inženir, iz Gradea. — Em. Stransky, trg. pot., iz Iglave.

Pri **Stonu**: Viljem Schwetz, trg. pot., z Dunaja. — Adolf Hirschfeld, trgovec, z Dunaja. — Josip Grohmann, trgovec, iz Schönwindena. — Ferd. Sigmund, fabrikant, iz Zvittaua. — Karl Dollár, c. k. stotnik, iz Pazna. — Janez Stupan, duhovnik, iz Št. Gotharta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Ninnerriechter, trg. pot., iz Gradea. — Schaffer, zasebnik, iz Beljaka. — Matevž Lončar, trg. z lesom, iz Tržiča.

Pri **Virantu**: Janez Gruden, jurist, iz Vel. Lašič. — Alojzij Pragor, kipar, iz Celovea. — Matija Kraker, trgovec, iz Tanče gore. — Janez Kovačič, vpok. uradnik, s soprogo, iz Ribnice.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. —	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81 „ 45 „	
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105 „ 90 „	
Papirna renta, davka prosta	96 „ 30 „	
Akcije avstr.-ogerske banke	851 „ — „	
Kreditne akcije	281 „ 80 „	
London	126 „ 25 „	
Srebro	— „ — „	
Francoski napoleond.	9 „ 97 „	
Ces. cekini	5 „ 90 „	
Nemške marke	61 „ 65 „	

Od 23. aprila.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. —	kr.
„ „ 4%	93 „ 65 „	
„ „ papirna renta 5%	89 „ 45 „	
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 96 „ 25 „	
„ „ Länderbanke	96 „ 60 „	
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	558 „ — „	
„ „ državne železnice	300 „ 50 „	
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	213 „ — „	
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 126 „ 50 „	
4% „ „ „ 1860	500 „ 138 „ 80 „	
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 170 „ — „	
„ „ „ 1864	50 „ 170 „ — „	
Kreditne srečke	100 „ 179 „ 25 „	
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ 50 „	
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 75 „	
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	113 „ — „	
„ „ Ferdinandove sev.	106 „ 25 „	
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „	

Umrli so:

V bolnišnici:

18. aprila. Frane Pauer, hišni posestnik, in strojar, 61 let, Oedema cerebri.

Ivan Lapajne v Krškem

Je izdal in ima v zalogi sledeče (3)

knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje:

a) Praktično metodiko	cena — gl. 80 kr.
b) Prvi poduk	— „ 60 „
c) Fiziko in kemijo	— „ 60 „
d) Prirodopis	— „ 56 „
e) Zemljepis	— „ 26 „
f) Geometrijo	— „ 24 „
g) Malo fiziko	— „ 23 „
h) Domovinoslovje	— „ 20 „
i) Pripovedi iz zgod. Štajerske	— „ 6 „
j) Opis krškega okraj. glav.	— „ 30 „
k) Zgodovina štaj. Slovencev	1 „ 20 „

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne pisanke in risanke, mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid Krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani
je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom
spisal

Anton Zupančič,
profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika)
stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti,
brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti
1 gl. 5 kr.

Dva zvezka še izideta.

Zahvalna pisma.

Gospodu

Gabrijelu Piccoli, Ikarju v Ljubljani.

Podpisani potrdim s tim, kakor se resnici spodobi, da že 10 let prejemam homeopatične zdravila od lekarne g. Gabriela Piccoli-ja v Ljubljani za domačo potrebo in so se taista vedno posebno dobro obnesla, toraj homeopatično lekarno g. Piccoli-ja lahko vsakemu z najboljšo vestjo priporočam.

Podlipo, meseca maja 1884.

Franc Arko, župnik.

Prosim Vas, izvolite mi zopet poslati izvrstne Vaše „želodečne esence“, katere je že mnogim pomagala, 24 steklenice.

Ljubno, 15. maja 1884.

Matej Stirnad, župnik.

Prosim da mi s poštnim povzetjem pošljete 24 steklenice Vaše zares izborne „želodečne esence“

Na Ponikvah, 21. maja 1884.

Anton Batagelj,

vikar, pošta St. Lucija pri Tolminu

Osemnajst let bolehal sem na želodec in uže sem mislila, da ne bom nikdar več zdrava. Kakor pa sem dobila Vašo „želodečno esenco“ mi je že po nekaterih steklenicah odleglo. Sedaj sem pa zdrava in dobro rejena.

Roveredo, Tirolsko, 10. februarja 1884.

Marija Schwarz.

Prosim, da mi zopet pošljete 12 steklenice Vaše „želodečne esence“, katera me je popolnoma ozdravila od bolečin v želodec. Moja sestra je v svojem 66. letu ozdravila, ko je šest steklenic porabila, če tudi je popred mnogo let bolehal.

Liezen, 5. marca 1884.

(16)

Franc Stanko,

prometni čuvaj št. 83 na gorenjem Štajarju.

Piccolijeva želodečna esenca,

od Piccoli-jeve lekarne v Ljubljani, ozdravlja, kakor je razvidno iz zahvalnih pism in zdravniških spričeval, bolezni v želodec in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migrene itd. in je najboljši pripomoček za gliste pri otrocih.

1 steklenica 10 kr. Izdelovalec ljo pošilja tudi v zabojih po 12 steklenic skupaj za 1 gl. 36 kr. Kdor je vzame več, dobi primeren odpust.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmiraj svežna za dobiti v lekarni Piccoli-ja pri Angelju v Ljubljani, dunajska cesta. Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska.